FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT JEAN MISCHO

fremsat den 8. marts 1988 *

Høje Domstol.

1. André Hecq, der er tjenestemand i Kommissionen i Bruxelles, har med sit annullationssøgsmål modsat sig forflyttelsen af ham inden for tjenestegrenen »Bygninger, Teknisk Tjeneste«. Han har gjort gældende, at den stilling han er blevet forflyttet til, tilhører en lavere lønklasse end hans tidligere stilling, og at den ændrede indplacering af ham udgør en skjult disciplinær sanktion. Ifølge de af Kommissionen fremlagte dokumenter, er Hecq's indplacering blevet ændret med det formål at bringe visse uoverensstemmelser i den sektor, hvor han var beskæftiget, ud af verden.

2. De retsakter, sagsøgeren har anfægtet, er følgende:

a) skrivelse fra direktøren for generel administration af 3. januar 1986 til chefen for den særlige tjenestegren »Bygninger, Teknisk Tjeneste«, der indeholder den principielle beslutning om at »flytte sagsøgeren fra sektoren 'bygninger' og gøre ham til leder for varme- og sanitetsinstallationer i de nye bygninger, Kommissionen bruger eller skal bruge fra december 1984«;

b) Afgørelsen fra den kompetente afdelingschef af 23. januar 1986 om iværksættelse af principbeslutningen af 3. januar 1986, der indeholder en beskrivelse af sagsøgerens ny stilling, samt tre senere notater, der indeholder en nærmere angivelse af omfanget af sagsøgerens arbejdsopgaver samt en stadfæstelse af de tidligere afgørelser;

c) Kommissionens afgørelse af 30. oktober 1986 om afslag på sagsøgerens klage over alle de nævnte notater.

3. Jeg vil tillade mig at henvise til retsmøderapporten, der indeholder en mere detaljeret redegørelse for sagens faktiske omstændigheder. I det følgende vil jeg gennemgå de tre grupper grunde, som sagsøgeren støtter sin annullationspåstand på.

I — Tilsidesættelse af artikel 5, stk. 4, og artikel 7, stk. 1, i vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber samt af ligebehandlingsprincippet

4. I vedtægtens artikel 5, stk. 4, bestemmes, at »sammenhængen mellem stillingsbetegnelserne og stillingsgrupperne fremgår af oversigten i bilag I. Hver institution opstiller på grundlag af denne oversigt..., en beskrivelse af hver stillingsbetegnelses arbejds- og kompetenceområde«.

5. Vedtægtens artikel 7, stk. 1, indeholder følgende bestemmelse: »ansættelsesmyndigheden skal ved udnævnelse eller forflyttelse, idet der udelukkende tages hensyn til tjenstlige synspunkter og uden hensyntagen til statsborgerskab, ansætte den enkelte tjenestemand i en stilling i hans kategori eller tjenestegruppe, som svarer til hans lønklasse«.

6. Sagsøgeren har anført, at de arbejdsopgaver, han har fået tildelt i sin ny stilling, ikke svarer til hans lønklasse. Hans stilling

* Oversat fra fransk.

som teknisk overassistent er en stilling i lønklasse BT 3, men der er ingen sammenhæng mellem beskrivelsen af denne stillingsbetegnelses arbejds- og kompetenceområde og den omstændighed, at sagsøgeren skal arbejde på egen hånd uden ansvar for en afdeling inden for en administrativ enhed. Herved behandles han ringere end sine kolleger, der arbejder i hold.

7. *a*) Vedrørende klagepunktet om tilsidesættelse af sammenhæng mellem lønklasse og stilling bemærkes følgende.

8. Ifølge Domstolens faste praksis er den overordnede myndighed eneansvarlig for tilrettelæggelsen af tjenesten, som den skal kunne fastlægge og ændre under hensyn til tjenestens krav uden at krænke de rettigheder, som de ansatte har ifølge vedtægten [1]. Det fremgår især af vedtægtens artikler 5 og 7, at en tjenestemand har ret til at forvente, at de opgaver, han får overdraget, som helhed stemmer overens med den stilling, som svarer til den lønklasse, han tilhører på rangstigen [2]. Når en tjenestemand delvis fratages de områder, som han tidligere var ansvarlig for, kan dette under visse omstændigheder udgøre en krænkelse af nævnte ret [3]. Konstatering af en uoverensstemmelse mellem opgaverne i forskellige stillinger inden for én og samme lønklasse kan berettige en tjenestemands ønske om at blive indplaceret i en bestemt stilling, men den betegner ikke et brud på reglen om, at der skal være ækvivalens mellem lønklasse og stilling, og denne regel kan tjenestemændene påberåbe sig [4]. En foranstaltning som den, sagsøgeren har anfægtet i nærværende sag må for at krænke vedkommendes rettigheder i henhold til vedtægten ikke blot bevirke en eller anden forandring eller forringelse af den pågældendes opgaver; det må herudover kræves, at de nye opgaver *i det hele klart ligger under* det niveau, som svarer til hans lønklasse og stilling, når hensyn tages til deres natur, betydning og omfang [5].

9. Det må herefter undersøges, om sagsøgerens opgaver i hans nye stilling i det hele ligger under det niveau, som er niveauet for en teknisk overassistent i lønklasse BT 3/2 efter stillingsbeskrivelsen i Kommissionens beslutning af 28. maj 1973 om stillingsbeskrivelserne for stillingsbetegnelserne i vedtægtens artikel 5, stk. 4 [6]. For ganske vist har Domstolen anerkendt, at ansættelsesmyndigheden med respekt af rammerne for den af institutionen foretagne stillingsbeskrivelse kan specialisere de stillinger, der er genstand for et stillingsopslag eller en meddelelse om udvælgelsesprøve på grundlag af tjenestens krav [7], men den har desuden kendt for ret, at reglen om overensstemmelse med lønklasse og stilling, som især fremhæves i vedtægtens artikel 7, i tilfælde af en ændring af en tjenestemands arbejde ikke betyder en sammenligning mellem hans nuværende og tidligere arbejde, men mellem

1 — Domstolens dom af 16. juni 1971, G. Vistosi mod Kommissionen, 61/70, Sml. 1971, s. 145.; jfr. på linje hermed Domstolens dom af 21. juni 1984, Ch. Lux mod Revisionsretten, 69/83, Sml. s. 2447, præmis 17.

2 — Domstolens ovennævnte dom af 16. juni 1971, G. Vistosi mod Kommissionen; jfr. på linje hermed Domstolens dom af 15. december 1965, W. Klaer mod Den Høje Myndighed for Det Europæiske Kul og Stålfællesskab, 15/65, Sml. 1965-1968, s. 161; jfr. desuden på linje hermed Domstolens dom af 23. januar 1986, Rasmussen mod Kommissionen, 173/84, præmis 24.

3 — Jfr. den tidligere nævnte dom af 16. juni 1971, G. Vistosi mod Kommissionen, præmis 16.

4 — Jfr. om spørgsmålet herom og vedrørende en stilling som generaldirektør i lønklasse A 1, Domstolens dom af 28. maj 1970, F. Peco mod Kommissionen, 36/69, Sml. 1970, s. 61, og vedrørende stillinger som direktør og ledende konsulent, Domstolens dom af 13. maj 1970, A. Reinarz mod Kommissionen, 46/69, Sml. s. 53.

5 — Jfr. på linje hermed Domstolens dom af 20. maj 1976, M. Macevicius mod Europa-Parlamentet, 66/75, s. 593, præmis 16.

6 — Med senere ændringer, offentliggjort i en koordineret udgave i *Personaleposten* IA nr. 373 af 9.7.1982.

7 — Domstolens dom af 28. marts 1968, D. Kurrer mod Rådet, 33/67, Sml. 1965-1968, s. 473.

hans nuværende arbejde og hans lønklasse i hierarkiet [8].

10. I nævnte beslutning giver Kommissionen følgende beskrivelse af overassistentstillingen:

»B 2 og B 3: Overassistent — sagsbehandler:

— ansvarlig for en sektion af en administrativ enhed;

— som kan pålægges udførelsen af administrativt arbejde, der i givet fald indebærer en fortolkning af forordninger om de almindelige retningslinjer;

— som kan pålægges udførelsen af vanskeligt og kompliceret arbejde inden for rammerne af de almindelige retningslinjer.«

11. I meddelelsen om ledig stilling KOM/P/181/84 vedrørende en stilling i lønklasse BT 3/2, en stilling som Hecq havde ansøgt om at komme i betragtning til, og som han blev udnævnt i den 1. februar 1984, havde ansættelsesmyndigheden beskrevet arbejdsopgaverne på følgende måde:

»Sagsbehandler, som inden for rammerne af de almindelige retningslinjer kan udføre vanskelige og komplicerede opgaver vedrørende opvarmning, air-conditioning og regulering og især:

— tilsyn med de arbejder, der udføres af de virksomheder, der har fået i opdrag at installere og vedligeholde varme- og *sanitetsanlæg* [9];

— udviklingsundersøgelser vedrørende og forberedelse af indhentning af tilbud samt tilsyn med udførelsen af installation af de nævnte anlæg;

— samordning af arbejdet i teknikerholdet for sektionen Varme og *Sanitet* [9]«.

12. Beskrivelsen af sagsøgerens arbejdsopgaver efter ændringen af hans indplacering fra den 1. februar 1986 lyder som følger:

»På området for klimatisering — opvarmning og sanitet:

— tilsyn med gennemførelsen af de kontrakter, der er indgået med virksomheder uden for Kommissionen om vedligeholdelse og indretning af bygningerne og disses tekniske anlæg;

— tilsyn med anmodninger om arbejder, samt disses udførelse og aflevering;

— deltagelse i undersøgelser inden for tjenesten med henblik på udarbejdelsen af planer for konsulentbistand fra virksomheder, analyse af indgåede tilbud og kontraktsudformning;

— forskellige andre administrative opgaver, navnlig korrespondance og affattelse af virksomhedsberetninger i sammenfattet form.«

8 — Domstolens dom af 20. maj 1980, i de forenede sager 33 og 75/79, R. Kuhner mod Kommissionen, Sml. s. 1677, 1697, præmis 20.

9 — Min understregning.

13. Af sammenligningen af disse forskellige beskrivelser fremgår først og fremmest, at sagsøgeren allerede inden for rammerne af den stilling i lønklasse B 3, som han var blevet udnævnt til med virkning fra den 1. februar 1984, og hvilken stilling han havde accepteret uden forbehold af nogen art, var blevet pålagt at udføre arbejde såvel i sektoren for varme som i sektoren for sanitet. Det er derfor vanskeligt at forstå, hvorfor han mere end to år efter har rejst kritik af det forhold, at han nu faktisk er nødt til at arbejde i begge disse sektorer.

14. Det er dernæst ubestrideligt, at beskrivelsen af stillingen som teknisk overassistent i kategori B 3/2 omfatter ansvar for »en sektion af en administrativ enhed«. Tilbage står at afgøre, om disse ord nødvendigvis indebærer, at indehaveren af en sådan stilling skal have underordnede eller pålægges »koordineringen af arbejdet i en teknikergruppe« som det hed i meddelelsen om ledig stilling vedrørende den stilling, Hecq blev udnævnt i 1984.

15. Efter min mening må spørgsmålet herom undersøges med udgangspunkt i arten af de opgaver, som en sådan tjenestemand konkret pålægges at udføre. I det foreliggende tilfælde arbejder sagsøgeren i en administrativ enhed, hvis virksomhed ikke består i forvaltning af personer eller af en del af Kommissionens aktiviteter, men derimod i at føre tilsyn med, at de bygninger, som Kommissionens tjenestegrene benytter, fungerer godt. Af skrivelsen af 24. marts 1986 fra direktøren for generel administration (bilag 4 til stævningen) fremgår, at »*de bygninger, hvis varme og sanitetsinstallationer, Hecq er ansvarlig for,* er følgende«. Derefter nævnes fem bygninger. Sagsøgeren har altså alene ansvaret for, at en del af de bygninger, hvis drift varetages af den administrative enhed, han tilhører, fungerer korrekt. Det må derfor efter min mening være muligt at antage, at Hecq er ansvarlig for en »sektion« inden for den administrative enhed.

16. Afgørelsen om, hvorvidt han burde bistås i udførelsen af sit arbejde af medarbejdere, afhænger af det omfang, dette arbejde har. Det tilkommer de overordnede at afgøre, hvor mange bygninger en enkelt person er i stand til at tage sig ordentligt af, både når det gælder opvarmning og sanitære installationer. Direktøren for generel administration tildelte i første omgang Hecq seks bygninger (skrivelsen af 5. marts 1986). Allerede den 24. marts 1986 blev antallet nedsat til fem. Da så bygningen på square du Frère Orban ved udgangen af 1986 eller begyndelsen af 1987 blev taget ud af sagsøgerens arbejdsområde, indgav han klage i medfør af vedtægtens artikel 90, stk. 2 (der blev fulgt op af et sagsanlæg ved Domstolen, sag 280/87), idet han til støtte herfor anførte følgende:

»Jeg skal bemærke, at denne bygning blev betroet mig i tjenestens interesse i betragtning af de vanskelige problemer, den gav anledning til, og på baggrund af min erfaring på dette specielle område (varme og sanitet)«.

17. Hecq var altså selv af den opfattelse, at hans nye stilling betød, at han havde ret ansvarsfulde opgaver, at disse opgaver var betroet ham i tjenestens interesse, og at han var i stand til alene at tage sig af flere bygninger.

18. Jeg skal endelig en passant bemærke, at såfremt Hecq var *sekretariats*overassistent i lønklasse B 3 eller B 2 ville han »*inden for* en administrativ enhed eller en gruppe tjenestemænd [være] ansvarlig for vanskeligt og kompliceret sekretariatsarbejde efter de

almindelige retningslinjer«. Ansvaret for en sektion inden for en administrativ enhed er altså ikke uden videre givet ved indplacering i lønklasse B 3/2, men ligger i stillingen som overassistent.

19. Sagsøgeren har desuden kritiseret, at hans opgaver vedrørende de undersøgelser, der blev gennemført inden for tjenestens rammer ifølge beskrivelsen af hans nye opgaver blev begrænset, eftersom der i meddelelsen om ledig stilling for 1984 var tale om »udviklingsundersøgelser vedrørende og forberedelse af indhentning af tilbud...«, mens beskrivelsen af hans nye stilling omtaler »*deltagelse* i undersøgelser inden for tjenesten med henblik på udarbejdelsen af planer for konsulentbistand fra virksomheder, analyse af indgåede tilbud og kontraktsudformning«.

20. Læser man nu beskrivelsen af de forskellige stillingsbetegnelser igennem, kan det konstateres, at det er afdelingschefen, der er »*ansvarlig* for studier eller kontrol under en generaldirektørs eller en direktørs ledelse«.

21. Det er derfor vanskeligt at forstå, at sagsøgeren tidligere som han anfører s. 11 i replikken, har haft til opgave »alene og som ansvarlig at udføre opgaver bestående i affattelse og administration af indhentning af tilbud...«.

22. De tidligere anvendte ord »udviklingsundersøgelser vedrørende og forberedelse af indhentning af tilbud« synes nærmest at godtgøre, at der også da var tale om den immaterielle tekniske undersøgelse af et problem, forberedelse af indhentning af tilbud og forelæggelsen af dette til godkendelse eller ændring for de overordnede, der var ansvarlige for den endelige afgørelse. Det har med andre ord også tidligere drejet sig om en stilling, der indebar en deltagelse i forberedende undersøgelser og udformning af sagerne.

23. For så vidt angår den del af den nye beskrivelse af sagsøgerens stilling, hvorefter han tildeles »tilsyn med anmodninger om arbejder, samt disses udførelse og aflevering« må det fastslås, at denne del nøjagtigt svarer til definitionen i den tidligere beskrivelse, hvor der var tale om »tilsyn med de arbejder, der udføres af de virksomheder, der har til opgave at installere og vedligeholde tekniske og sanitære anlæg... og kontrol med udførelsen af arbejderne til installation af disse anlæg«.

24. Den omstændighed, at en tjenestemand i en lavere lønklasse (her lønklasse D 3) også bl. a. har til opgave at udføre et sådant tilsyn synes uundgåelig i en tjenestegren, der ikke selv skal tage sig af vedligeholdelse eller indretning af anlæg men derimod overvåge den måde, arbejdet hermed udføres af private firmaer.

25. *b*) Sagsøgeren har i forbindelse med denne anden søgsmålsgrund desuden gjort gældende, at der foreligger en tilsidesættelse af princippet om ligebehandling.

26. Han har således gjort gældende, at Kommissionen

»har behandlet ham ringere end hans tidligere kolleger, eftersom den har pålagt ham:

— at arbejde alene i stedet for på et hold;

— udelukkende at arbejde i de nye bygninger, der er langt vanskeligere når henses til problemerne i indkøringsfasen;

— at arbejde i to sektorer på én gang (nemlig i både varme- og sanitetssektoren) mens hans kolleger arbejder i enten den ene *eller* den anden af disse sektorer«.

27. Vedrørende denne del af sagsøgerens søgsmålsgrund har jeg svært ved at forstå hans argumentation, idet han her faktisk stiller krav om at blive behandlet lige med tjenestemænd i en lavere lønklasse (nemlig to B 4, en D 1 og tre D 3). Det er nu imidlertid utvivlsomt, at spørgsmålet om ligebehandling skal vurderes på baggrund af de tjenstlige opgaver for tjenestemænd i samme lønklasse. At Hecq har fået til opgave *alene* at tage sig af *nye* bygninger både for så vidt angår varme *og sanitet* viser efter min mening, at Kommissionen tværtimod har sørget for, at give ham opgaver af en vis betydning og vanskelighed, der svarer til hans faglige erfaring, og som ikke ville kunne være pålagt tjenestemænd i en lavere lønklasse. Det har sagsøgeren i øvrigt selv anerkendt i sin klage vedrørende bygningen på square du Frère Orban, som er omtalt i det foregående.

28. Jeg må derfor nødvendigvis nå til det resultat, at anbringendet om tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet også er grundløst.

II — Anbringendet om tilsidesættelse af vedtægtens artikel 25 og af princippet om god forvaltningsskik

29. Sagsøgeren har gjort gældende, at de anfægtede afgørelser er udtryk for en grov tilsidesættelse af hans materielle og idelle interesser, idet de blev vedtaget:

— uden angivelse af en klar begrundelse;

— uden at han fik mulighed for forinden at fremsætte sine bemærkninger;

— uden at der blev taget hensyn til hans interesse.

a) *Anbringendet om utilstrækkelig begrundelse*

30. Sagsøgeren har gjort gældende, at afgørelsen vedrørende ham ikke opfylder begrundelseskravet ifølge artikel 25, stk. 2, i vedtægten.

31. I Domstolens praksis er det fastslået, at formålet med begrundelsespligten er at give adressaten lejlighed til at vurdere, om afgørelsen er behæftet med fejl, der gør det muligt at anfægte lovligheden og muliggøre en retlig kontrol, hvorfor begrundelsespligtens omfang i hvert enkelt tilfælde skal vurderes konkret [10]. Af praksis følger videre, at det ved afgørelsen af, om kravet til begrundelse i artikel 25 er opfyldt, er hensigtsmæssigt ikke alene at undersøge selve beslutningen om forflyttelse, men også de tjenstlige skrivelser, der støtter beslutningen, som er blevet meddelt den berørte tjenestemand, og hvorved han klart er blevet oplyst om de grunde, der ligger til grund for den nævnte beslutning [11].

10 — Domstolens dom af 14. juli 1983, Th. Nebe mod Kommissionen, 176/82, Sml. s. 2475, præmis 21; jfr. på linje hermed Domstolens dom af 21. juni 1984, Ch. Lux mod Revisionsretten, 69/83, Sml. s. 2447, præmis 36.

11 — Domstolens dom af 12. oktober 1978, K. Ditterich mod Kommissionen, 86/77, Sml. s. 1855, præmis 40; jfr. på linje hermed Domstolens dom af 14. juli 1977, J.-J. Geist mod Kommissionen, 61/76, Sml. s. 1419, præmis 23; jfr. endvidere Domstolens dom af 14. juli 1983, Th. Nebe mod Kommissionen, 176/82, Sml. s. 2475, præmis 21; jfr. endvidere på linje hermed Domstolens domme af 29. oktober 1981, G. Arning mod Kommissionen, Sml. s. 2539 og præmis 13 og af 28. maj 1980, R. Kuhner mod Kommissionen, de forenede sa er 33 og 75/79, Sml. s. 1677, præmis 15, andet punktum.

32. I det foreliggende tilfælde blev den formelige afgørelse om en ændret indplacering truffet efter en skrivelse fra direktøren fra generel administration af 3. januar 1986, der var stilet til afdelingschefen i den berørte tjenestegren, og som sagsøgeren modtog kopi af. I nævnte skrivelse konstaterede direktøren, at der var gået unødvendigt megen tid til spilde med noteudvekslingen i sektoren »bygninger« i generaldirektorat IX. B.5, hvortil han udtrykte sit ønske om, at de berørte tjenestemænds kræfter og kvalifikationer blev brugt til løsningen af de tjenstlige opgaver, idet efter hans opfattelse den bedste måde at opnå dette på var at udtage sagsøgeren af sektoren »bygninger« og give ham de allerede omtalte arbejdsopgaver. Sagsøgeren blev altså ved denne skrivelse gjort bekendt med grundene til, at han meget snart ville få en ny indplacering. I øvrigt fremgår det af sagens akter og navnlig af de aktstykker, Domstolen har anmodet om at få forelagt, at sagsøgeren faktisk har forfattet en stor del af disse skrivelser, der bragte de vedholdende uoverensstemmelser, der hindrede en god arbejdsgang i tjenestegrenen, til udtryk.

33. Sagsøgeren kunne altså allerede i den første af de anfægtede afgørelser, dvs. principafgørelsen af 3. januar 1986, finde de oplysninger, der havde været afgørende for administrationens afgørelser, dvs. oplysninger om forhold som han ikke kunne være uvidende om [12].

34. Sagsøgerens anbringende om utilstrækkelig begrundelse skal derfor forkastes.

b) *Anbringendet om manglende forudgående høring af sagsøgeren*

35. Det kan anses for godtgjort, at sagsøgeren hverken før principafgørelsen af 3. januar 1986 eller den udtrykkelige afgørelse om hans nye indplacering af 23. januar 1986 fik lejlighed til at fremsætte sine bemærkninger.

36. Direktøren for generel administration, Pratley, anførte i sin skrivelse af 3. januar 1986 til chefen for den særlige tjenestegren »Bygninger, Teknisk Tjeneste«, de Hoe, følgende: »Jeg er naturligvis villig til et møde med Dem, Brusset og Hecq til sin tid, men for øjeblikket mener jeg at råde over alle de oplysninger, der kræves for at træffe en afgørelse.« Det er ikke blevet gjort gældende, at Hecq insisterede for alligevel at få et møde i stand straks, eller at en anmodning herom fra ham blev afslået. Det må derfor kunne antages, at direktøren var velbekendt med Hecq's opfattelse vedrørende stridens materielle spørgsmål, eftersom der havde været et møde i juli 1985 og alle de skrivelser, Hecq havde stilet til Brusset af ham var blevet videresendt til Pratley.

37. Det står ikke desto mindre fast, at Hecq ikke fik lejlighed til at udtale sig vedrørende den påtænkte ændring af hans placering. I Domstolens dom, Arning [13], hedder det imidlertid:

»Det [ville] være i overensstemmelse med den redelighed og gensidige tillid, som må kendetegne forholdet mellem tjenestemændene og administrationen, hvis denne så vidt muligt gav tjenestemanden adgang til at fremsætte sine synspunkter vedrørende den påtænkte afgørelse. En sådan praksis ville ligeledes kunne forhindre tvister.«

12 — Domstolens dom af 12. oktober 1978, K. Ditterich mod Kommissionen, 86/77, Sml. s. 1855, præmis 42; Domstolens dom af 14. juli 1977, J.-J. Geist mod Kommissionen, 61/76, Sml. s. 1419, præmis 26.

13 — Domstolens dom af 29. oktober 1981, 125/80, G. Arning mod Kommissionen, Sml. s. 2539, 2554, præmis 17.

38. Det må altså beklages, at Hecq ikke fik adgang til at udtale sig. Men det må dog herefter spørges, om der faktisk hermed har været tale om tilsidesættelse af en forpligtelse. Det mener jeg efter moden overvejelse ikke er tilfældet, således som sagen er oplyst. Domstolen har i Kuhner-[14] og Arningdommene faktisk fastslået, at administrationen kun er forpligtet til at give tjenestemændene adgang til at fremføre deres synspunkter i tilfælde af foranstaltninger, der er alvorligt kan skade dem. I mangel af en udtrykkelig vedtægtsbestemmelse bliver der i øvrigt ikke tale om en sådan forpligtelse og de formforskrifter, vedtægtens artikel 90 indeholder til beskyttelse af tjenestemændene må med forbehold af en eventuel domstolsprøvelse anses for tilstrækkelige.

39. I de to nævnte domme gjorde sagsøgerne imidlertid indsigelse mod at være blevet fritaget for henholdsvis en stilling som chef for en tjenestegren og chef for en særlig tjenestegren[15] og for at være blevet placeret i henholdsvis en særlig stilling under direktøren og en stilling i en anden særlig tjenestegren. Domstolen fastslog i begge sager, at afgørelserne ikke kunne antages alvorligt at skade de berørte tjenestemænd.

40. Det er i nærværende forslag til afgørelse vedrørende Hecq's nye indplacering blevet fastslået, at denne hverken betegnede et brud med hans lønklasse eller hans arbejdsopgaver ifølge beskrivelsen af stillingsbetegnelsen, og jeg kan i overensstemmelse hermed fastslå, at den ikke alvorligt har skadet hans interesser, og at det derfor ikke har været juridisk nødvendigt at give ham adgang til at fremsætte sine bemærkninger.

c) *Anbringendet om manglende hensyntagen til sagsøgerens interesser*

41. Sagsøgeren har endvidere henvist til Domstolens praksis, hvorefter administrationens *omsorgspligt* i forhold til sine ansatte »er udtryk for den balance mellem gensidige rettigheder og forpligtelser, som vedtægten har skabt i forholdet mellem EF-administrationen og de EF-ansatte. Omsorgspligten og *grundsætningen om god forvaltningsskik* indebærer navnlig, at myndigheden ved afgørelser om forhold vedrørende en tjenestemand tager alle de omstændigheder i betragtning, som kan antages at være bestemmende for dens afgørelse, og hermed tager hensyn ikke blot til tjenestens interesse men også til vedkommende tjenestemands interesse«[16].

42. Hecq mener — hvis jeg har forstået ham ret — at Kommissionen for at tilgodese hans personlige interesse burde have undladt at ændre hans indplacering.

43. Der kan imidlertid ikke herske tvivl om, at en opretholdelse af status quo ville have betydet fortsat uenighed og uro i den omhandlede administrative enhed, med alle de negative følger for tjenesten, dette indebar. Vedkommende tjenestemands interesse og tjenestens interesse har således i det foreliggende tilfælde klart ikke kunnet forenes.

44. Domstolen har imidlertid i Arningdommen og senere i Delauche-dommen[17] fastslået, at de krav, der følger af omsorgspligten, ikke kan afskære ansættelsesmyndigheden fra at vedtage de foranstaltninger,

14 — Dom af 20. maj 1980, forenede sager 33 og 75/79, R. Kuhner mod Kommissionen, Sml. s. 1677, præmis 25.

15 — En særlig tjenestegren er i praksis identisk med en afdeling, men ledes af en tjenestemand i lønklasse A 4 og ikke i lønklasse A 3.

16 — Domstolens dom af 4. februar 1987, H. Maurissen mod Revisionsretten, 417/85, Sml. s. 551, præmis 12; jfr. på linje hermed Domstolens dom af 28. maj 1980, R. Kuhner mod Kommissionen, forenede sager 33 og 75/79, Sml. s. 1677, præmis 22.

17 — Domstolens dom af 16. december 1987, 111/86, E. Delauche mod Kommissionen, Sml. s. 5345, præmis 26.

den finder nødvendige i tjenestens interesse. Domstolen har desuden gentagne gange haft lejlighed til at fastslå, at Domstolen ikke kan sætte sin vurdering af tjenestens interesse i stedet for ansættelsesmyndighedens, og at Domstolens kontrol er begrænset til, om administrationen på baggrund af de forhold, den kan have lagt til grund for vurderingen, kan antages at have holdt sig inden for grænser, som ikke kan anfægtes, og ikke har anvendt sine beføjelser åbenbart fejlagtigt [18]. Specielt om uoverensstemmelser mellem tjenestemænd har Domstolen udtalt, at institutionen, når det har vist sig umuligt at rydde uoverensstemmelser mellem en tjenestemand og hans overordnede af vejen, er berettiget til at træffe alle sådanne foranstaltninger, som kan føre til genoprettelse af roen i den berørte tjenestegren [19].

45. Det må, da der i det foreliggende tilfælde har været tale om uoverensstemmelser i sagsøgerens forhold både til de overordnede og kollegerne (Kommissionen har således forelagt Domstolen en ansøgning om forflyttelse fra en af sagsøgerens kolleger) antages, at den af den ansvarlige direktør trufne afgørelse om en ny indplacering af sagsøgeren har været en »rimelig reaktion på den situation, der forelå efter den negative udvikling i arbejdsforholdene i den berørte [tjenestegren]« [20].

46. Alle de argumenter, sagsøgeren har fremført i forbindelse med den anden søgsmålsgrund, må derfor forkastes.

18 — Jfr. på linje hermed Domstolens dom af 12. februar 1987, 233/85, Bonino mod Kommissionen, Sml. s. 739, præmis 5.

19 — Jfr. på linje hermed Domstolens dom af 12. juli 1979, H. List mod Kommissionen, 124/78, Sml. s. 2499, præmis 13; jfr. desuden Domstolens dom af 11. juli 1968, H. Labeyrie, 16/67, Sml. 1965-1968, s. 519; Domstolens dom af 14. juni 1979, fru V mod Kommissionen, 18/78, Sml. s. 2093, præmis 18.

20 — Jfr. den ovenfor nævnte H. List-dom.

III — Anbringendet om tilsidesættelse af vedtægtens artikel 87 og om magtfordrejning

47. Hecq har endelig gjort gældende, at han er blevet »pålagt en skjult disciplinær sanktion, idet på den ene side hans arbejdsopgaver er blevet reduceret, mens på den anden side hans reelle vederlag i kraft af ordningen om godtgørelse for beredskab på arbejdspladsen er blevet nedsat, fordi han var fagforeningsrepræsentant«. Hermed er der sket en overtrædelse af vedtægtens artikel 87, der indeholder den principielle regel om, at de alvorligste sanktioner som f. eks. degradation kun kan bringes til anvendelse under en disciplinærsag, der gennemføres i henhold til den i bilag IX til vedtægten fastsatte disciplinære forfølgning.

48. Hecq har i replikken til støtte for denne opfattelse påberåbt sig en række faktiske omstændigheder, der stammer fra tiden efter ændringen af hans indplacering, og som derefter ikke kan have været en del af grundlaget for denne.

49. I øvrigt er jeg i redegørelsen i det foregående nået til det resultat, at sagsøgerens arbejdsopgaver ikke virkelig blev reduceret, og der kan derfor ikke have været tale om en skjult degradation. Jeg har desuden fastslået, at afgørelsen blev forskriftsmæssigt begrundet, når henses til udvekslingen af skrivelser mellem Hecq og Brusset, der udgør et håndgribeligt bevis for de uoverensstemmelser, Kommissionen har fremdraget.

50. Sagsøgerens anbringende om, at hans reelle vederlag skulle være formindsket som følge af tabet af beredskabsgodtgørels, forekommer mig ikke berettiget. For ganske vist har en tjenestemand i kraft af vedtægten en garanti for den lønklasse, han er blevet ansat i, og for en stilling, svarende til denne lønklasse, men vedtægten hjemler ikke en tjenestemand ret til en bestemt stilling, men

tillægger tværtimod ansættelsesmyndigheden beføjelse til i tjenestens interesse at indsætte tjenestemændene i de forskellige stillinger, der svarer til deres lønklasse [21]. En tjenestemand har altså ikke en *ret* til at bestride en stilling, der indebærer et fast beredskab i tjenesten eller på bopælen for ham uden for sædvanlig arbejdstid og derfor giver anledning til udbetaling af beredskabsgodtgørelse. Kommissionen har rigtigt gjort gældende, at beredskabsgodtgørelse ikke er en del af den løn, der tilkommer tjenestemanden efter hans lønklasse og løntrin, men udelukkende modsvarer den forpligtelse, tjenestemanden har til at stå til rådighed for institutionen, og at der derfor ikke længere er grundlag for udbetaling af denne godtgørelse i tilfælde af, at denne forpligtelse ophører. Også dette anbringende savner derfor grundlag.

51. Tilbage står at omtale anbringendet om magtfordrejning. Domstolen har gentagne gange udtalt, at en afgørelse kun er behæftet med magtfordrejning, når det på grund af objektive, relevante og samstemmende indicier må antages, at den er truffet til forfølgelse af andre mål end dem, der er angivet [22].

52. Sagsøgeren har for første gang i replikken gjort gældende, at der blev pålagt ham en sanktion, fordi han var aktiv i fagforeningsarbejde. Det er imidlertid nødvendigt at træffe et valg. Enten har Kommissionen for vane at »straffe« de tjenestemænd, der beskæftiger sig med en sådan virksomhed, og i så fald ville sagsøgeren ikke have haft vanskeligt ved at føre bevis for, at institutionen havde båret sig sådan ad, men det har han ikke. Eller også har Hecq på en påfaldende måde personligt givet sig af med en virksomhed, der i og for sig er normalt for en fagforeningsrepræsentant, men som i ganske særlig grad har mishaget hans institution, hvorfor denne har besluttet at pålægge ham en individuel sanktion. Sagsøgeren har imidlertid ikke gjort noget forsøg på at bevise, at der har været tale om en sådan virksomhed, eller endnu bedre om årsagsforbindelse mellem en sådan virksomhed og ændringen af hans indplacering. Herefter må anbringendet om magtfordrejning antages at savne grundlag.

53. Da sagsøgerens søgsmålsgrunde i det hele er uantagelige, må jeg nødvendigvis foreslå Domstolen at frifinde sagsøgte for alle sagsøgerens påstande.

IV — Sagens omkostninger

54. Kommissionen har gjort gældende, at sagen er anlagt unødvendigt og af ond vilje, jfr. procesreglementets artikel 69, stk. 3, og har derfor påstået modparten pålagt sagens omkostninger.

55. Herved må der dog efter min mening tages hensyn til følgende forhold:

— der er ikke tale om en sag, der klart skal afvises, eller om en helt igennem ugrundet sag [23];

21 — Jfr. vedrørende spørgsmålet herom Domstolens dom af 6. maj 1969, A. Huybrechts mod Kommissionen, 21/68, Sml. 1969, s. 25, samt Domstolens dom af 13. maj 1970, A. Reinarz mod Kommissionen, 46/69, Sml. 1970, s. 53.

22 — Jfr. eksempelvis Domstolens dom af 21. juni 1984, Ch. Lux mod Revisionsretten, 69/83, Sml. s. 2447, præmis 30; jfr. på linje hermed Domstolens dom af 10. juni 1987, A. Gavanas mod Det Økonomiske og Sociale Udvalg, 307/85, Sml. s. 2435, præmis 37.

23 — Jfr. for så vidt åbenbart ugrundede søgsmål Domstolens dom af 10. januar 1980, A. Bellitani mod Kommissionen, 116/78 Rev. Sml. s. 23; Domstolens kendelse af 11. december 1986, B. Suss, 25/86, Sml. s. 3929; vedrørende søgsmål, der klart skal afvises, jfr. eksempelvis Domstolens dom af 17. marts 1983, M. Macevicius mod Europa-Parlamentet, 252/81, Sml. s. 867; jfr. endvidere Domstolens dom af 6. oktober 1983, M. G. Celant mod Kommissionen, forenede sager 118-123/82, Sml. s. 2995; Domstolens dom af 12. juli 1984, S. Moussis mod Kommissionen, 227/83, Sml. s. 3133; Domstolens dom af 21. januar 1987, V. Stroghili mod Revisionsretten, 204/85, Sml. s. 389.

— sagsøgeren har ikke under sagen fremført uforholdsmæssige alvorlige klagegrunde [24];

— sagsøgerens søgsmål har ikke haft en åbenbart forhalende karakter [25];

— sagsøgeren har ikke, førend han anlagde sag, eller under sagen kunnet opnå, at Kommissionen ændrede den anfægtede afgørelse [26];

— i forbindelse med afgørelsen om en ændret indplacering af sagsøgeren og de forskellige skrivelser, der vedrørte denne afgørelse, har Kommissionens administration ikke taget stilling til, i hvilket omfang de forskellige personer, der var impliceret ved uoverensstemmelsernes opståen og udvikling var ansvarlige;

— sagsøgeren har ikke haft lejlighed til at fremsætte sit synspunkt vedrørende den påtænkte foranstaltning vedrørende ham, hvilket havde været at foretrække, selv om det ikke var juridisk nødvendigt.

56. På baggrund af det anførte kan man ikke efter min mening ikke anse det foreliggende søgsmål som absolut meningsløst.

57. Mit forslag går derfor ud på, at hver part pålægges at afholde sine egne omkostninger, jfr. procesreglementets artikel 70.

24 — Sagsøgeren dømmes til at afholde sagens omkostninger såfremt han under sagen fremfører uforholdsmæssigt alvorlige klagegrunde — jfr. vedrørende spørgsmål herom Domstolens dom af 1. juni 1983, P. W. Seton mod Kommissionen, forenede sager 36, 37 og 218/81, Sml. s. 1789, præmis 59, eller såfremt han fremkommer med injurierende udtalelser, der først trækkes tilbage i retsmødet, jfr. herom f. eks. Domstolens dom af 17. maj 1984, C. Albertini og M. Montagnani mod Kommissionen, 338/82, Sml. s. 2123.

25 — Jfr. eksempelvis kendelserne af 9. juni 1980, C. A. A. Broekhuyse mod Parlamentet, 123/80 R og 123/80, Sml. s. 1793, 1789, samt Domstolens dom af 15. januar 1981, C. A. A. Broekhuyse mod Europa-Parlamentet, 731/79, Sml. s. 107.

26 — Domstolens dom af 3. juli 1980, forenede sager 6 og 97/79, D. Grassi mod Rådet, Sml. s. 2141; Domstolens dom af 19. februar 1981, forenede sager 122 og 123/79, M. Schiavo mod Rådet, Sml. s. 473.